

SB-0229

Third Year B. A. Examination
March / April – 2011
Sanskrit (Principal) : Paper - VI
(धर्मशास्त्र, अर्थशास्त्र, आयुर्वेदः, अनुवादः)

- (१) याज्ञवल्क्यस्मृतिः । अ – २ (२) कौटिल्य अर्थशास्त्रम् । (१,१,१२)
(३) आयुर्वेद सम्प्रदाय परिचयः। (४) वृद्धत्रयी लघुत्रयी (५) अपठितः अनुवादः ।

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

सूचना :

नीचे दशांशके निशानीवाणी विगतो उत्तरवही पर अवश्य लपवी. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
Third Year B. A	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
Sanskrit (Principal) : Paper - 6	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 2 <input type="text"/> 2 <input type="text"/> 9	Section No. (1, 2,.....): <input type="text"/> Nil
Student's Signature	

- १ (अ) कोर्धपणु ढे श्लोक सानुवाद सभजवो. १०
- 1 (a) Explain any two of the following with translation : 10
- (१) निहनुते लिखितं नैकमेकदेशे विभातिः ।
दाप्य सर्वं नृपेणार्थं ग्राह्यस्त्वनिवेदितः ॥
- (२) तत्सिद्धौ सिद्धिमाप्नोति विपरीतमतोऽन्यथा ।
चतुष्पादव्यवहारोऽयं विवादेशूपदर्शितः ॥
- (३) आगमस्तु कृतो येन सोऽभियुक्तस्तमुद्धरेत् ।
न तत्सुतस्तत्सुतो वा भुक्तिस्तत्र गरीयसी ॥
- (४) प्रपन्नं साधयन्नर्थं न वाच्यो नृपतेभवेत् ।
साध्यमानो नृपं गच्छन्दण्डयो दाप्यश्च तद्धनम् ॥
- (ब) कोर्धपणु ढे विषे नोंध लपुो : १०
- (b) Write note on any two of the following : 10
- (१) साधारणव्यवहारमातृकाप्रकरणम् ।
- (२) दुष्टलक्षणानि ।
- (३) उपनिधि ।
- (४) साक्षीप्रकरणम् ।

- २ (अ) कोष्ठपत्रा बे विधानो सभज्ञावो : १०
- 2 (a) Explain any **two** statements with translation : 10
- (१) ॐ नमः शुकरबृहस्पतिभ्याम् ।
- (२) त्रयी वार्ता दण्डनीति इति मानवाः । त्रयीविशेषो ह्यान्वी क्षकीति ।
- (३) विद्याविनय हेतुरिन्द्रियजयः, कामक्रोधलोभमानमदहर्षत्यागाकार्य ।
- (४) अर्थ एव प्रधान इति कौटिल्यः;
अर्थमूलौ हि धर्मकामाविति ।
- २ (ब) मंत्री-पुरोहित नियुक्तिना संदर्भमां कौटिल्यना विचारो सभज्ञावो. १०
- 2 (b) Explain the ideas of Kautilya in reference with मंत्री पुरोहित नियुक्ति. 10
- अथवा / OR**
- (ब) संस्था संयार गुप्तयरोना प्रकारो विशे सविस्तर भाडिती आपो. १०
- (b) Give a detailed account of the classification of संस्था संचार spies. 10
- ३ आयुर्वेदना बे संप्रदाय विशे संक्षिप्त भाडिती आपो. १०
- 3 Give brief detail of Ayurveda's two tradition. 10
- अथवा / OR**
- ३ आयुर्वेदनुं अवतरण वर्षावी अष्टांग विशे संक्षिप्तमां भाडिती आपो. १०
- 3 Explain how आयुर्वेद came into existence and give brief introduction of अष्टांग. 10
- ४ कोष्ठपत्रा बे विशे परियात्मक नोध लभो : १०
- 4 Write introductory note on any **two**. 10
- (१) माधवनिदाननी रचना
- (1) Creation of माधवनिदान.
- (२) आचार्य चरकः ।
- (३) भावप्रकाशः ।
- (४) सुश्रुत संहिता ।

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો સંસ્કૃતમાં અનુવાદ કરો : ૧૦

5 Translate into Sanskrit any **one** of the following : 10

(9) રામાયણે લોકહૃદયમાં આટલું મોટું સ્થાન મેળવ્યું છે તેનું એક કારણ એક વિશાળ પટને આવરી લેતી હોવા છતાંય આખરે તો કુટુંબ કથા જ છે. તેનું મધ્યબિંદુ કૌટુંબિક સ્નેહબંધન છે. પિતા-પુત્ર, ભાઈ-ભાઈ, પતિ-પત્ની, ગુરુ-શિષ્યના સ્નેહનો દીવો સંસારમાં સ્થિર રહે છે તેનું એમાં નિરૂપણ છે. આ રીતે રામાયણ આદર્શ પાત્રોની હારમાળા છે.

(1) The reason why the Ramayana has secured such a great in the heart of the people in that it is, after all a family tale eventhough it covers a vast ground. Its centre in the family ties of love. It shows how the lamp of love between the father and son, brothers husband-wife and student teachers and the disciple remains steady in worldly existence, in that way Ramayana is a series of ideal characters.

(૨) કોઈ એક દરિદ્ર બ્રાહ્મણ પાસે દાનમાં મળેલી, બાળપણથી ઘી, તેલ, લવણ, ઘાસ વગેરે યોગ્ય આહારથી સારી રીતે પુષ્ટ થયેલી બળદની જોડ હતી. તે જોઈ કોઈક ચોરે વિચાર કર્યો - 'આજે જ તેનું હું અપહરણ કરું.' તેણે પ્રદોષના સમયે જવા માંડ્યું. રસ્તામાં જતાં જતાં કોઈક અજાણ્યા માણસે તેના ખભે સ્પર્શ કર્યો, તેથી તેણે પૂછ્યું, આપ કોણ છો ?

(2) A poor Brahmin got the gift of a pair of bulls who were wellfed and nourished with adequate ghee, oil, salt, grass etc. since childhood. Seeing them a thief thought - 'I will snatch them away today only.' Then he started for it at twilight time. While going, he was caught at shoulder by someone unknown. So through fear he asked, "Who are you ?"